

Wsparcie dla przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu (IOB)

Rząd przyjął uchwałę dotyczącą programu wsparcia inwestycji półprzewodnikowych

14 listopada br. rząd przyjął uchwałę dotyczącą programu wsparcia inwestycji półprzewodnikowych. Realizacja programu pn. „Krajowe Ramy Wspierania Strategicznych Inwestycji Półprzewodnikowych” w latach 2024-2026 ma wynieść równowartość kwoty 1,5 mld dol. Program reguluje warunki udzielenia pomocy publicznej inwestorom tworzącym zakład produkcyjny lub otwartą unijną fabrykę¹ na terytorium Polski i ma na celu wzmocnienie unijnego ekosystemu półprzewodników. Źródło: pb.pl, inwestycje.pl, interia.pl, 14.11.2023

Zmiany w Krajowym Programie Kolejowym oraz finansowaniu przewozów kolejowych

14 listopada br. rząd przyjął uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Kolejowego do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032). Jednocześnie dokonano zmian w uchwale dotyczącej finansowania międzywojewódzkich i międzynarodowych przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym. Aktualizacja KPK uwzględnia m.in. rozstrzygnięcie wyników drugiego konkursu CEF2 Transport w perspektywie 2021-2027, gdzie zwiększono pulę środków UE o kwotę ponad 3 mld zł, co pozwoliło na zmniejszenie zaangażowania środków z budżetu państwa. Źródło: gov.pl, 14.11.2023

Regulacje

Crowdfunding tylko z zezwoleniem KNF

10 listopada br. skończył się okres przejściowy przewidziany na wdrożenie w życie ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom (Dz.U. z 2023 r. poz. 414 ze zm.). Obecnie do prowadzenia działalności crowdfundingowej jest konieczne posiadanie zezwolenia wydawanego przez Komisję Nadzoru Finansowego. Całkowicie możliwość korzystania ze społecznościowego sposobu finansowania swoich przedsięwzięć straciły spółki z o.o., którym znowelizowany art. 182 k.s.h. nakazuje sprzedaż udziałów wyłącznie konkretnie określonemu nabywcy. Źródło: [DGP](https://dgp.gov.pl), 13.11.2023; [DGP](https://dgp.gov.pl), [DGP](https://dgp.gov.pl), 14.11.2023

¹ Otwarte unijne fabryki oferują zdolność produkcyjną innym przedsiębiorstwom. Zintegrowane zakłady produkcyjne produkują do własnych celów handlowych i mogą włączyć do swojego modelu biznesowego inne etapy łańcucha dostaw oprócz produkcji, takie jak projektowanie i sprzedaż produktów. Patrz: [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2023/1781 z 13.09.2023](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj).

Nadchodzi nowy podatek dla firm: podatek minimalny

Podatek minimalny jest kolejną formą opodatkowania podatkiem CIT. W założeniu podatek ten powinien objąć podmioty, które nie wykazują dochodu lub wykazują go na poziomie minimalnym bez uzasadnionej przyczyny. W praktyce nowa danina może dotyczyć większości spółek raportujących stratę z działalności operacyjnej. Minimalny podatek dochodowy był jednym z najbardziej krytykowanych przez przedsiębiorców rozwiązań Polskiego Ładu. Rząd zdecydował się na jego zawieszenie w 2022 r. i 2023 r. Danina ma jednak powrócić od 1 stycznia 2024 r.

Źródło: [grantthornton](#), [pb.pl](#), 15.11.2023; [bankier.pl](#), [businessinsider](#), 17.11.2023

Przedsiębiorczość

Najnowsze informacje z GUS

- Według szybkiego szacunku **PKB niewyrównany sezonowo w III kw. 2023 r.** zwiększył się realnie o 0,4% r/r. Więcej informacji w raporcie: [Szybki szacunek produktu krajowego brutto za III kwartał 2023 roku](#).
- **Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w październiku br.** wzrosły o 6,6% r/r (przy wzroście cen usług – o 9,3% i towarów – o 5,7%). Więcej informacji w raporcie: [Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w październiku 2023 roku](#).
- **Obroty towarowe handlu zagranicznego w styczniu - wrześniu br.** wyniosły w cenach bieżących 1204,2 mld zł w eksporcie (wzrost o 1,7% r/r) oraz 1160,5 mld zł w imporcie (spadek o 7,5% r/r). Więcej w: [Obroty towarowe handlu zagranicznego ogółem i według krajów w okresie styczeń-wrzesień 2023 roku](#).

Źródło: [stat.gov.pl](#), 10-17.11.2023

Firmy inwestują w Polsce na potęgę

Zanosi się na świetny rok w inwestycjach. PAIH ma co prawda na koncie mniej zakończonych projektów niż rok temu (60 vs. 87), ale firmy zadeklarowały w nich 6,9 mld euro inwestycji (rok temu 1,2 mld euro) i 13 tys. miejsc pracy (vs 8,2 tys. rok temu). Tak dobry wynik zagwarantował Intel, który zainwestuje 4,6 mld dol. w Miękinii pod Wrocławiem w fabrykę integracji testowania półprzewodników (to największa bezpośrednia inwestycja w historii Polski). Równie pozytywne informacje płyną ze specjalnych stref ekonomicznych, w których liczone są polskie i zagraniczne, nawet najmniejsze (poniżej 1 mln zł) projekty z rządowym wsparciem w postaci zwolnienia podatkowego. W pierwszych dziesięciu miesiącach tego roku Polska Strefa Inwestycji, czyli 14 spółek zarządzających strefami, wydała 370 decyzji, o 21% więcej niż w tym samym okresie ubiegłego roku. Firmy zadeklarowały 13,6 mld zł inwestycji (wzrost o 4% więcej r/r) oraz stworzenie 5,4 tys. miejsc pracy (wzrost o 24% r/r). Z kolei według danych fdi Markets, od stycznia do sierpnia br. zagraniczne firmy zadeklarowały w Polsce 292 projekty warte 14,9 mld dol. i tworzące 62,4 tys. miejsc pracy (dla porównania: przez cały ubiegły rok były to 494 projekty za 17,5 mld dol., dzięki którym ma powstać 96,1 tys. miejsc pracy). Firma zbiera informacje o ogłoszonych zagranicznych inwestycjach od podstaw (greenfield) o wartości powyżej 1 mln dol. Dane trzech wymienionych źródeł dotyczą deklaracji, pieniądze dopiero napłyną.

O kapitale, który już się pojawił, informuje NBP. W 2022 r. napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) do Polski był rekordowy i wyniósł 140,3 mld zł (rok wcześniej 112,9 mld zł, a we wcześniejszych latach była to połowa tej kwoty). Rok 2023 zapowiada się równie dobrze: do końca sierpnia napłynęło do Polski 95,1 mld zł mld zł. Źródło: pb.pl, 12.11.2023; wgospodarce.pl, 13.11.2023

E-handel rozpedził się przed świąteczną gorączką

Historia e-handlowych pomiarów nie jest długa, ale każdy rekord warto odnotować. W październiku br. BaseLinker Index, pokazujący kondycję polskiego e-handlu na podstawie danych sprzedażowych z 3 tys. sklepów internetowych, osiągnął najwyższy poziom od początku 2022 r., gdy zaczęto go obliczać. Rok do roku sprzedaż wzrosła o 12,3%, na co złożyło się zwiększenie liczby transakcji o 8,8% oraz średniej wartości koszyka o 3,2%. BaseLinker zwraca uwagę na wysoki – o blisko 30% r/r – wzrost sprzedaży transgranicznej polskich e-sklepów, w czym niemały udział ma uruchomienie w maju platformy Allegro.cz, na której wystawiane są również oferty firm z Polski. Źródło: pb.pl, 14.11.2023

Francuzi kupią polskie lokomotywy. Newag podpisał kontrakt

Newag podpisał ze spółkami z francuskiej grupy Akiem umowy na dostawę 30 lokomotyw elektrycznych oraz świadczenie usług utrzymania przewencyjnego i korekcyjnego przez osiem lat, warte 164 mln euro (720 mln zł). Umowy przewidują również prawo opcji zamówienia przez zamawiającego do pięćdziesięciu dodatkowych lokomotyw wraz z usługami. Szacowana wartość umów z uwzględnieniem prawa opcji w całości wynosi 445,5 mln euro netto.

Źródło: pb.pl, bankier.pl, rynek-kolejowy.pl, pap.pl, 16.11.2023

Zasoby ludzkie i kompetencje przedsiębiorstw

EY: Implementacja narzędzi AI w polskich firmach nabiera tempa

20% badanych przedsiębiorstw w Polsce zakończyło proces wprowadzenia narzędzi opartych o sztuczną inteligencję (AI), a kolejne 42% jest w jego trakcie – wynika z badania EY pt. [Jak polskie firmy wdrażają AI](https://www.ey.com/pl/Polska/Jak-polskie-firmy-wdrazaja-AI). Wśród przedsiębiorstw, które przeszły przez całą procedurę implementacyjną, 80% potwierdziło osiągnięcie przez nich zamierzonych korzyści. W 2/3 przypadków cały proces wiązał się z koniecznością realizacji szerszej transformacji. Tylko 8% badanych firm przerwało próbę wdrożenia rozwiązań AI, a jako przyczynę najczęściej wskazywano trudności natury technologicznej (42%) oraz finansowej (37%). Według EY głównym powodem wdrażania rozwiązań z zakresu AI przez firmy w Polsce jest usprawnienie lub automatyzacja procesów wewnętrznych (40%) oraz możliwość lepszego dotarcia do klientów (34%). 63% krajowych firm planuje w ciągu najbliższych 18 miesięcy zwiększyć swoje wydatki na narzędzia oparte o AI, w tym 22% – w znaczącym stopniu, a 41% nieznacznie.

Co istotne, w przypadku firm, które zakończyły już proces implementacyjny, skłonność do znaczącego zwiększenia inwestycji jest dwukrotnie wyższa niż w przypadku ogółu przedsiębiorstw. Badanie zostało przeprowadzone na zlecenie EY Polska przez Cube

Research w okresie sierpień – wrzesień 2023 roku, na próbie 501 dużych i średnich firm działających w branżach produkcyjnej, usługowej i handlowej.

Źródło: [EY, pb.pl](#), 13.11.2023

BBKL II: Sektor chemiczny na ścieżce przyszłości

Ukazał się raport Branża chemiczna - Branżowy Bilans Kapitału Ludzkiego II - Raport z II edycji badań. Badania te, prowadzone we współpracy z Radą Sektorową ds. Kompetencji Sektora Chemicznego, miały na celu zwiększenie wiedzy na temat stanu i kierunków rozwoju kadr w branży i związanego z nim zapotrzebowania na kompetencje, a także określenie determinujących go wyzwań, mających swe źródło w zmianach społecznych, gospodarczych i technologicznych. Premierze raportu towarzyszyło webinarium z udziałem ekspertów pt. Sektor chemiczny na ścieżce przyszłości.

Źródło: [PARP](#)

Firmy umożliwiające pracę zdalną odnotowały czterokrotnie szybszy wzrost przychodów

Nowe badanie pokazało, że firmy, które umożliwiają pracę zdalną, odnotowały czterokrotnie szybszy wzrost przychodów w porównaniu do tych, które bardziej restrykcyjnie trzymają się zasad obecności w biurze. Analiza obejmująca 554 spółki publiczne i zatrudniająca łącznie 26,7 mln osób wykazała, że firmy "w pełni elastyczne," czyli te, które działają całkowicie zdalnie lub pozwalają pracownikom decydować o czasie spędzonym w biurze, w latach 2020–2022 zwiększyły sprzedaż o 21%.

W przypadku firm, które preferują pracę hybrydową lub w pełni stacjonarną, wzrost wyniósł 5%. Badanie zostało przeprowadzone przez Scoop Technologies Inc. i Boston Consulting Group, obejmując przedsiębiorstwa z różnych sektorów – podaje agencja Bloomberg. Mimo tych wyników, zwolennicy pracy w biurze wskazują na dane, które potwierdzają korzyści z obecności w siedzibie firmy. Ankieta przeprowadzona wśród pełnoetatowych pracowników w USA wykazała, że ci, którzy pracowali w biurze cztery dni w tygodniu, zgłaszali wyższy poziom motywacji i przynależności, a także byli bardziej skłonni polecać swoją firmę jako atrakcyjnego pracodawcę. Warto jednak zaznaczyć, że wcześniejsze badanie przeprowadzone przez firmę Mercer wskazywało na największe zaangażowanie pracowników, którzy pracowali na miejscu tylko jeden dzień.

Wśród firm, które wymagają określonej liczby dni w biurze, zaledwie 6% preferuje pracę przez cztery dni, większość zaś decyduje się na dwa lub trzy dni. Eksperci ds. miejsca pracy zalecają zapewnienie zespołom pewnej autonomii w kwestii czasu i miejsca pracy, zamiast narzucania ogólnej polityki obecności w całej firmie.

Źródło: [pb.pl](#), 14.11.2023 za [Bloomberg.com](#), 14.11.2023

Połowa badanych Polaków chciałaby półrocznej przerwy w pracy

Wobec perspektywy wydłużania się aktywności zawodowej, na popularności zyskuje idea dłuższej (kilkumiesięcznej) przerwy w pracy. W badaniu przeprowadzonym przez Nationale-Nederlanden m.in. w Polsce, na pytanie, czy przydałaby się 6-miesięczna przerwa od pracy, 22% badanych Polaków odpowiedziało "zdecydowanie się zgadzam", 30% – "raczej się zgadzam", 13% – "zdecydowanie się nie zgadzam", a 35% – "raczej się nie zgadzam". Jak wskazali autorzy raportu Nationale-Nederlanden „Długie jutro”,

Polska plasuje się na piątym miejscu (razem z Holandią) z ponad połową osób deklarujących potrzebę półrocznego urlopu. Najbardziej skłonni do skorzystania z takiej opcji są respondenci z Hiszpanii i Rumunii – odpowiednio po 57% i 56% wskazań. Z kolei najmniejszy odsetek osób wykazujących zainteresowanie taką możliwością odnotowano wśród Czechów – nieco ponad jedna piąta. Raport bazuje na analizie odpowiedzi 11.585 osób, w tym 1102 z Polski, w wieku od 18 do 79 lat z 11 krajów.

Źródło: media.nn.pl, 8.11.2023; gu.com.pl, 10.11.2023; pb.pl, prawo.pl, 12.11.2023

Inwestycje

Rusza produkcja autobusów wodorowych w świdnickiej fabryce Grupy Polsat Plus i ZE PAK

Zakończyła się budowa fabryki autobusów wodorowych w Świdniku PAK PCE Polski Autobus Wodorowy. Zakład może produkować ok. 100 sztuk pojazdów rocznie. Jeszcze w trakcie budowy spółka zawarła umowę z Urzędem Miasta Rybnik na dostawę 20 sztuk. Źródło: bankier.pl, 17.11.2023

Gdańsk kupił niemieckie elektryki po 4 mln zł za sztukę. Teraz ma problem

Niemiecki producent MAN dostarczył miastu Gdańsk osiem autobusów przegubowych i 10 standardowych. Powstało 18 specjalnych stanowisk ładowania. Elektryki miały pokonywać na jednym ładowaniu 300-400 km. W praktyce wyszło 200-300 km. Pojazdy – na zakup których Gdańsk wydał 62 mln zł – są cięższe od diesli, bardziej ścierają jezdnię, produkując więcej pyłów zawieszonych (składników smogu). Warto, aby inne miasta miały na uwadze doświadczenia Gdańska i wyciągnęły z nich wnioski dla siebie. Źródło: businessinsider, 9.11.2023

Innowacyjność

Startuje I etap nowego rozwiązania poprawiającego bezpieczeństwo danych obywateli

17 listopada rozpoczął się proces, którego celem jest pełne wdrożenie zabezpieczenia naszych danych przed konsekwencjami kradzieży tożsamości. Od tego dnia obywatele mogą zastrzec numer PESEL (patrz: [Zastrzeż swój numer PESEL lub cofnij zastrzeżenie](#), rejestr zastrzeżeń numerów PESEL prowadzi minister właściwy do spraw informatyzacji), natomiast instytucje finansowe, notariusze i sądy mogą prowadzić prace związane z integracją z systemem. **Nowe rozwiązanie zacznie obowiązywać 1 czerwca 2024 r. i dopiero wtedy osoby, które zastrzegły numer PESEL nie będą obciążane za zobowiązania, które zostały zaciągnięte bez ich wiedzy.**

Źródło: gov.pl, prawo.pl, pb.pl, 16.11.2023; forsal.pl, rmf24.pl, 17.11.2023

Potencjał polskich wynalazków jest olbrzymi i słabo wykorzystany

W globalnym konkursie innowacji James Dyson Award zwyciężył projekt 27-letniego Polaka – Rydwan Życia. To rodzaj lekkiej bezpiecznej przyczepy do ewakuacji medycznej, która może być doczepiona do każdego pojazdu wyposażonego w hak. Innowacja

przyciągnęła uwagę samego twórcy marki Dyson. Młody wynalazca już pracuje nad niepalną plandeką do pojazdu, a tymczasem jego Rydwan Życia trafił pod Bachmut w liczbie...dwóch sztuk, których budowę sfinansowały dla walczących polskie firmy. Jak twierdzą eksperci, potencjał polskich wynalazców i wynalazków jest olbrzymi, ale tłumią go liczne bariery, głównie finansowa. Zapaść w finansowaniu innowacji w Polsce pogłębia się – po trzech kwartałach spadek sięga już 54%. To jednak nie tylko specyfika rodzimego rynku, a o skali kryzysu mogą świadczyć dane firmy Carta (platforma do zarządzania startupami). Tylko w ciągu trzech kwartałów br. odnotowała ona 543 zamknięcia startupów. To o niemal 17% więcej niż w całym 2022 r., kiedy działalność zawiesiło 467 podmiotów tego typu. Z kolei CB Insights wylicza, że w III kw. br. narodziło się najmniej jednorożców od 2016 r. W polskich wynalazców dodatkowo bije niesprzyjające otoczenie prawno-podatkowe. Z badań fundacji Startup Poland wynika, iż 42% przedstawicieli młodych innowacyjnych firm w naszym kraju nie wie, jak interpretować przepisy. Podobny odsetek nie ma pojęcia, które ze zmienionych regulacji dotyczą ich biznesów, zaś co trzecia spółka twierdzi, że zmian prawnych jest zbyt dużo, aby być z nimi na bieżąco.

Źródło: rp.pl, 15.11.2023

Polskie mobilne kasy mają skończyć z kolejkami w sklepach

Rodzimy startup ZeroQs opracował technologię tzw. mobilnych kas samoobsługowych o nazwie SmartCart. Inteligentne wózki zakupowe olsztyńskiej firmy posiadają zintegrowane systemy: wagowy i wizyjny, a także czytnik kodów kreskowych oraz ekran dotykowy. Technologia pozwala unikać kolejek poprzez automatyczne skanowanie produktów w momencie wkładania ich do koszyka i naliczanie płatności podczas opuszczania sklepu. Takie nowatorskie rozwiązanie z jednej strony poprawia poziom doświadczeń zakupowych klientów, a z drugiej redukuje koszty sieci związane z zatrudnieniem, czynnikiem błędu ludzkiego i kradzieżami. Urządzenie zbiera również sporo danych o klientach, które po zagregowaniu pozwalają kierować do klientów spersonalizowane reklamy wyświetlane na wózkach sklepowych. Po innowację spółki już sięgnęły placówki Społem i Detal Centrum.

Źródło: cyfrowa.rp.pl, 13.11.2023

Wielkie sterowce wracają na niebo. To może zmienić lotnictwo

Pathfinder 1 to testowany właśnie elektryczny sterowiec, który ma zapoczątkować nową erę w lotnictwie. Może przewozić 4 t ładunku. Jako gaz nośny wykorzystuje hel zamiast łatwopalnego wodoru. Stworzyła go firma współzałożyciela Google'a Sergeya Brina. Takich projektów jest więcej. Ciekawy pomysł rozwoju sterowców cargo ma francuska firma Flying Whales, która zaprojektowała model LCA60T, mogący pomieścić 60 ton. Uzyskała już wsparcie Chińczyków, którzy chcą wykorzystać tego typu statki powietrzne do dostaw towarów w Azji w miejsca ze słabo rozwiniętą infrastrukturą. Koszt eksploatacji sterowców jest wielokrotnie niższy niż samolotów czy śmigłowców. Jest to również bardziej ekologiczna alternatywa.

Źródło: cyfrowa.rp.pl, 13.11.2023

Na horyzoncie jest już kolejny model AI – GPT-5

Wersje bota GPT-3 i GPT-3,5 powoli przechodzą do historii. Teraz OpenAI robi biznes na płatnym dostępie do GPT-4 i informuje o pracach nad technologią GPT-5. Najnowszy model ma zawierać 1,56 bln parametrów (GPT-4 ma ich 175 mld). Wyzwaniem są finanse (10 mld dol., które wyłożył Microsoft nie wystarczy), dostęp do procesorów oraz bazy danych, na których GPT-5 ma się uczyć (publiczne zbiory w internecie są zbyt małe). Źródło: ft.com, rp.pl, 16.11.2023; indianexpress.com, 17.11.2023; chat-gpt-5.ai

Japończycy stworzyli plastik, którym mogą żywić się ryby

Badacze z Uniwersytetu Tokijskiego zaprezentowali VPR (Vitrimer Incorporated with Polyrotaxane) – nowy rodzaj plastiku. Materiał ma wiele zalet, ale co najważniejsze rozkłada się w wodzie morskiej na składniki, którymi mogą się żywić organizmy żyjące w morzach i oceanach.

Źródło: cyfrowa.rp.pl, 16.11.2023

Zrównoważony rozwój

Ostrożnie z biomasą. Wnioski z raportu Europejskiej Agencji Środowiska

Biomasa to zasób odnawialny, ale nie nieskończony. Jego zużycie musi więc pozostać zrównoważone – stwierdza Europejska Agencja Środowiska (EEA) w najnowszym raporcie pt. „Europejskie biomasowe puzzle. Wyzwania, możliwości i kompromisy wokół produkcji i zużycia biomasy w UE” ([do pobrania na stronie eea.europa.eu](https://eea.europa.eu)). Autorzy raportu rekomendują m.in. odbudowę siedlisk, takich jak mokradła, zidentyfikowanie i objęcie ścisłą ochroną obszarów szczególnie ważnych dla zachowania bioróżnorodności oraz odejście od energetycznej utylizacji drzew (wg danych GUS polskie ciepłownie i elektrociepłownie spalają rocznie 5 mln m³ drewna).

Źródło: teraz-srodowisko.pl, 15.11.2023

Strefa Czystego Transportu w Warszawie coraz większa

W Europie funkcjonuje ponad 320 stref czystego transportu (SCT), najwięcej w Niemczech i we Włoszech. SCT powstaną także na terenie Krakowa i Warszawy (w tych miastach zaczną obowiązywać od lipca 2024 r.) oraz Wrocławia (planowana od 2025 r.). Warszawska Strefa Czystego Transportu, jeszcze przed wprowadzeniem i sprawdzeniem efektów jej istnienia, została powiększona. Według obecnych planów obejmuje: całe dzielnice Śródmieście, Żoliborz i Praga Północ, prawie całą Ochotę (poza SCT pozostanie fragment z CH Reduta i ul. Mszczonowską oraz Dworzec Zachodni) i Pragę Południe (poza SCT pozostanie Olszynka Grochowska: niezamieszkały obszar PKP i rezerwatu przyrody), większość Mokotowa (poza SCT pozostaną Sadyba, Stegny, Augustówka i część Służewca), mniej więcej połowę Woli (do al. Prymasa Tysiąclecia). Łączny obszar planowanej SCT w Warszawie to około 100 km², ale może warto. Z nowego raportu TRUE Initiative (The Real Urban Emissions Initiative) wynika, że dzięki utworzeniu w Warszawie SCT do 2027 r. zniknąby m.in. połowa tlenków azotu, a do 2025 r. – połowa pyłów zawieszonych emitowanych przez pojazdy.

Źródło: wprost.pl, auto-swiat.pl, rp.pl, 14.11; swiatoze.pl, 15.11.2023; um-warszawa.pl